

PS-I.431.1.1.2025

PROTOKÓŁ

KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu, ul. Rynek 1.

Działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 - 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165) oraz przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.),

zespół inspektorów w składzie:

1. **Hanna Piekarska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 29-1/2025 z 12 lutego 2025 r. – kierująca zespołem inspektorów
2. **Sylwia Krasieńska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 29-2/2025 z 12 lutego 2025 r. – członek zespołu inspektorów;

przeprowadził, w okresie od 19 lutego 2025 r. do 02 kwietnia 2025 r., kontrolę kompleksową w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu, w obszarze wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Kontrolą objęty był okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 19 lutego 2025 r.

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Sekretarza Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu oraz Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Międzyrzeczu.

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób doznających przemocy domowej oraz warunki realizacji zadania.
3. Zespół interdyscyplinarny.
4. Rozpatrywanie zgłoszeń o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.

5. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
6. Rozpatrywanie skarg na działania zespołu interdyscyplinarnego i grupę diagnostyczno-pomocową.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki, w tym 5 losowo wybranych akt klientów, dokumentację i wyjaśnienia Dyrektora Centrum Usług Społecznych – przekazane 27 lutego, 4 i 31 marca 2025 r.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 1-30)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 cyt. ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Gmina Międzyrzecz posiada opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i realizuje jego założenia. W trakcie kontroli przyjęto Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej zgodnie ze znowelizowanymi przepisami prawa.

Rada Miejska w Międzyrzeczu Uchwałą Nr XLI/396/2021 z dnia 31 sierpnia 2021 r. przyjęła Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Międzyrzecz na lata 2021-2025. W dokumencie znajdują się m.in. teoretyczne informacje o zjawisku przemocy w rodzinie, diagnoza problemu na terenie Gminy (opracowana na podstawie badań ankietowych, danych Centrum i Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz stan prawny. Wskazano cel główny Programu. Jest to zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Międzyrzecz. Ustalono 5 celów szczegółowych, działania, realizatorów i czas realizacji Programu. W celu wzmocnienia skuteczności zadań wskazanych w Programie, określono podstawowe obszary (A-G) zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano zadania wdrażane wobec różnych grup odbiorców. Przedstawiają się one następująco: W obszarze **A. Profilaktyka i edukacja społeczna** zaplanowano podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie. Działania są realizowane poprzez kolportaż materiałów edukacyjnych i informacyjnych dla osób stosujących i doznających przemocy. Na stronie Centrum – pod adresem: <http://miedzyrzecz.naszops.pl/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie>, umieszczone są informacje o ZI, procedurze „NK” oraz o poradnictwie prowadzonym przez inne podmioty na rzecz mieszkańców Gminy Międzyrzecz.

Obszar B. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą obejmuje zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą. Zadanie realizowane jest poprzez:

- Świadczenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, socjalnego i rodzinnego dla osób doświadczających przemocy. Sposób realizacji poradnictwa specjalistycznego w Gminie został opisany w pkt 2 niniejszego protokołu.
- Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy miejsc schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzonym przez PCPR w Międzyrzeczu.
- Prowadzenie działań terapeutycznych dla 765 osób z rodzin dotkniętych przemocą.

W okresie od 1 marca do 15 grudnia 2024 r. – w ramach projektu socjalnego „Moja bezpieczna rodzina” – odbyły się: zajęcia grupowe z psychologiem (uczestniczyło 6 osób dorosłych), indywidualne zajęcia z psychologiem z udziałem 6 dzieci, grupowe zajęcia z psychologiem dla 18 dzieci, a także udzielono 37 konsultacji w ramach dyżuru telefonicznego „Międzyrzeckiej Niebieskiej Linii”. Przeprowadzono konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej w Międzyrzeczu – udział wzięło 50 osób.

- Podejmowanie działań profilaktycznych.

Przewodnicząca Zespołu przeprowadziła 30 września 2024 r. spotkanie informacyjno-szkoleniowe dla 27 pracowników Liceum Ogólnokształcącego im. Heliodora Święcickiego w Międzyrzeczu, a 9 września 2024 r. odbyło się spotkanie z 39 pracownikami Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Międzyrzeczu. Omówiono zmiany prawne w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz procedury postępowania związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie Zespołu włączali się w ogólnopolskie kampanie profilaktyczne – budynek CUS został – 19 listopada 2024 r. – podświetlony na czerwono w ramach akcji „Dzieciństwo bez przemocy”. Innym przykładem działań profilaktycznych była wizyta członków ZI i funkcjonariuszy Policji w międzyrzeckich szkołach i urzędach oraz rozdanie pomarańczowych wstążek. Wydarzenie zorganizowano 15 listopada 2024 r. podczas ogólnopolskiej kampanii Fundacji „Po drugie”.

W 2024 r. zorganizowano zajęcia z samoobrony – wzięło w nich udział 20 osób. Przeprowadzono także kurs pierwszej pomocy dla 614 uczniów szkoły podstawowej w Międzyrzeczu.

- Prowadzenie Grupy Wsparcia. Przewodnicząca Zespołu prowadziła – od marca do listopada 2024 r. – Grupę Wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej. Odbyło się 25 spotkań, w których udział wzięło średnio 9 kobiet. Spotkania prowadzone były także w formie indywidualnych konsultacji.

W obszarze **C. Oddziaływanie na sprawców przemocy** realizowane jest poprzez motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym, a także opracowanie i realizację indywidualnego planu pomocy w przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie w toku realizacji procedury „Niebieskiej Karty”. Sposób realizacji procedury „NK” został opisany w punkcie 5 niniejszego protokołu.

W listopadzie i grudniu 2024 r. w ramach projektu socjalnego „Moja bezpieczna rodzina”, Przewodnicząca Zespołu przeprowadziła spotkania terapeutyczne z 5 osobami stosującymi przemoc.

W ramach obszaru **D. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy** osoby zajmujące się tematyką przemocy w Gminie systematycznie uczestniczą w szkoleniach i spotkaniach tematycznych o charakterze interdyscyplinarnym. Udział pracowników w szkoleniach został szczegółowo opisany w pkt 2 niniejszego protokołu.

Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – opisane w punkcie **E** – realizowane jest poprzez działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, m.in.: diagnozowanie problemu przemocy, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, a także upowszechnianie informacji o instytucjach pomocowych i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego została szczegółowo opisana w punkcie 3 niniejszego protokołu.

Współpraca międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazana jako obszar **F.** prowadzona jest przez instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom. Polega na wymianie doświadczeń i informacji. Współpraca realizowana jest przez podmioty tworzące Zespół Interdyscyplinarny, pracowników socjalnych oraz organizacje pozarządowe, jest związana z prowadzonymi procedurami w ramach „Niebieskiej Karty” oraz działaniami profilaktycznymi.

Ostatnim wyodrębnionym obszarem działań jest **G. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Międzyrzecz**. W ramach działań prowadzone są statystyki w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Międzyrzeczu. Zgodnie z pkt. IX Programu – do 31 marca danego roku powinno się dokonać analizy realizacji Programu za rok poprzedni. Analiza Gminnego Programu za rok 2024 została wykonana 21 stycznia 2025 r.

Do dnia kontroli Gmina Międzyrzecz nie przyjęła programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, wymaganego znowelizowanymi przepisami.

W toku kontroli – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego poinformowała o przyjęciu przez Radę Miejską w Międzyrzeczu uchwały nr XI/112/25 w dnia 25 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030.

(akta kontroli str. 618-643, 672-720)

Zadanie realizowane bez uchybień.

2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2, pkt. 2 i 3 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, jak również zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w odpowiednich jednostkach wsparcia.

Mieszkańcy Gminy Międzyrzecz – dotknięci przemocą – mają zapewnioną pomoc w ramach infrastruktury Centrum Usług Społecznych oraz we współpracy samorządu z innymi instytucjami.

a) Wsparcie udzielane w formie poradnictwa specjalistycznego.

Mieszkańcy Gminy Międzyrzecz mają zapewniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego w zakresie porad: socjalnych, psychologicznych, prawnych, a także terapii uzależnień. W siedzibie Centrum dostępne są ulotki dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz na stronie internetowej CUS.

- **poradnictwo socjalne** udzielane jest w ramach pracy socjalnej, prowadzonej przez pracowników socjalnych CUS w Międzyrzeczu, od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 - 15.00. Prowadzony jest rejestr pracy socjalnej, z którego wynika, że w 2024 r. pracownicy udzielili porad 401 osobom, w tym 122 dot. przemocy.
- **poradnictwo psychologiczne** udzielane jest w CUS oraz w Szkołach Podstawowych nr 2 i 6. Na wizytę można umówić się telefonicznie lub bezpośrednio w punkcie obsługi klienta. W 2024 r. z porad w zakresie przemocy skorzystało 30 osób.
- **terapeuta uzależnień** przyjmuje w CUS, co 2 poniedziałek, w godz. 7.00 - 9.00. Na wizytę można umówić się telefonicznie lub bezpośrednio w punkcie obsługi klienta. W 2024 r. z porad w zakresie przemocy skorzystało 9 osób.
- **porady prawne** udzielane są w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego. Przyjęcia odbywają się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu, po wcześniejszej rejestracji telefonicznej w dniach: poniedziałek - godz. 12.00 - 16.00, środa – godz. 8.00 - 12.00, czwartek – godz. 8.30 - 12.30, piątek – godz. 9.00 - 13.00.

b) Wsparcie udzielane całodobowo

Centrum współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu, który prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W Ośrodku może być umieszczona osoba wymagająca pomocy w formie schronienia. W 2024 r. do CUS wpłynął jeden wniosek o skierowanie do Domu Samotnej Matki, jednak klient zrezygnował – z tej formy wsparcia – z uwagi na dużą odległość od Międzyrzecza i koszty utrzymania. Osoba skorzystała z pomocy w formie miejsca w mieszkaniu treningowym prowadzonym przez CUS.

- ### **c) Kadra zajmująca się bezpośrednio realizacją zadań z zakresu przemocy domowej.**
- Realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w Gminie Międzyrzecz zajmuje się 5 osób. Wszyscy pracownicy podnosili kwalifikacje zawodowe w obszarze objętym kontrolą.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzano dokumentację dotyczącą szkoleń kadry. W okresie objętym kontrolą pracownicy uczestniczyli w szkoleniach m.in. „Szkolenie dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowe szkolenie dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych”, „Stosowanie przepisów znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, „Stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w praktyce GKRPA, ZI, OPS oraz placówek oświatowych”, „Dialog motywujący w pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie”.

(akta kontroli str. 644-671)

Brak uchybień w realizacji zadania.

3. Zespół interdyscyplinarny (ZI).

Zgodnie z art. 6. ust. 2 pkt. 4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W myśl art. 9a - 9c cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje wójt/burmistrz/prezydent, działa on na podstawie porozumień zawartych między burmistrzem, a uprawnionymi podmiotami. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

W Gminie Międzyrzecz funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie. Burmistrz zawarł porozumienia z uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych. Zachowano właściwą ilość i częstotliwość organizacji posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Nie wszyscy członkowie ZI odbyli obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Nie dokumentowano nieobecności – nie jest możliwa weryfikacja spełnienia wymogów dla usprawiedliwień określonych w przepisach. W trakcie kontroli dokonano zmian dot. składu ZI i zawartych porozumień.

a) Podstawy prawne utworzenia zespołu interdyscyplinarnego

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu została prawnie uregulowana. Rada Miejska w Międzyrzeczu przyjęła – 25 lipca 2023 r. – uchwałę nr LXIX/676/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.

Burmistrz Międzyrzecza powołał – zarządzeniem nr Z-84/2023 z dnia 13 września 2023 r. – Zespół Interdyscyplinarny. Skład Zespołu był czterokrotnie zmieniany odpowiednimi zarządzeniami. Aktualnie obowiązujące zarządzenie Burmistrza Międzyrzecza w tej sprawie – zostało wydane 6 lutego 2025 r.

b) Skład zespołu interdyscyplinarnego, zawarte porozumienia z uprawnionymi podmiotami

Zespół tworzą przedstawiciele podmiotów wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Burmistrz Międzyrzecza zawarł porozumienia o współpracy z częścią podmiotów, których reprezentanci zostali

powołani do składu Zespołu. Porozumienia z Centrum Usług Wspólnych w Międzyrzeczu (dot. powołania dyrektora) oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu uzupełniono w trakcie kontroli. Zawarto porozumienie z inną organizacją pozarządową.

c) Organizacja pracy w zespole interdyscyplinarnym

Organizację pracy w Zespole określono w Regulaminie przyjętym 21 września 2023 r. – Uchwała Nr 2 Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu.

d) Zachowanie poufności uzyskanych informacji i danych przez członków zespołu interdyscyplinarnego

Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych, zgodnie z wymogami art. 9c ust. 3 ustawy cyt. wyżej o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

e) Szkolenia członków zespołu interdyscyplinarnego

Zgodnie z art. 9a ust. 5a członkowie zespołu interdyscyplinarnego, w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład zespołu interdyscyplinarnego, przechodzą obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, organizowanych przez samorząd województwa.

Z przekazanej dokumentacji wynika, że jedenastu członków ZI przedłożyło certyfikaty uczestnictwa w obowiązkowym szkoleniu. Jedna osoba – z przyczyn niezależnych od siebie – nie odbyła tego szkolenia.

f) Organizacja posiedzeń (prawidłowość zwoływania posiedzeń, zachowanie częstotliwości spotkań, usprawiedliwianie nieobecności na posiedzeniach)

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego mają odbywać się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Zachowano właściwą ilość i częstotliwość organizacji posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na podstawie analizy przedłożonych protokołów stwierdzono, że w 2024 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w 2025 r. – jedno posiedzenie. W posiedzeniach nie uczestniczyli wszyscy członkowie. Każda nieobecność członków jest odnotowana w dokumentacji z kwalifikacją czy jest to nieobecność usprawiedliwiona czy też nieusprawiedliwiona.

Nie dokumentowano poszczególnych zgłoszeń o nieobecnościach – brak jest możliwości określenia czy usprawiedliwienie nieobecności nastąpiło zgodnie z przepisami prawa.

Dwóch członków Zespołu nie uczestniczyło w większości posiedzeń. W jednym przypadku długotrwała nieobecność wyniknęła z przyczyn niezależnych od osoby, drugi z członków wysoką absencję usprawiedliwił obowiązkami służbowymi. W toku kontroli dokonano zmiany podmiotu, którego przedstawiciel nie uczestniczył systematycznie w posiedzeniach.

Celem dokonania oceny działań Zespołu analizie poddano protokoły z jego posiedzeń. Z protokołów wynika, że podczas posiedzeń Zespół skupiał się przede wszystkim na realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wymianie informacji nt. rodzin pozostających w obszarze oddziaływania członków zespołu.

Zadanie realizowane z uchybieniem: Jeden członek ZI nie odbył obowiązkowego szkolenia, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Nie dokumentowano nieobecności na posiedzeniach, nie jest możliwa weryfikacja spełnienia wymogów dla usprawiedliwień określonych w przepisach.

(akta kontroli str. 108-224)

4. Rozpatrywanie zgłoszeń o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.

Zgodnie z art. 9a ust. 10 w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust 8, powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową. W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej (art. 9b ust. 15).

Centrum rozpatrywało zgłoszenia dot. podejrzenia wystąpienia przemocy domowej – w ramach pracy socjalnej – jest to sposób niezgodny z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Z rejestru zgłoszeń dot. przemocy wynika, że w 2024 r. przyjęto 67 zgłoszeń, a w 2025 r. – do dnia kontroli – 12 zgłoszeń.

Do analizy sposobu rozpatrywania zgłoszeń wybrano z 2024 r. poz.: 22, 24, 29, 54, 64. Zgłoszenia dot. podejrzenia występowania przemocy domowej rozpatrywane były w ramach pracy socjalnej. Sposób rozpatrzenia zgłoszenia nie jest zgodny z przepisami ustawy (art. 9a ust. 10, art. 9b ust. 8,15). Po otrzymaniu zgłoszenia Przewodnicząca ZI zobowiązana jest powołać Grupę Diagnostyczno-Pomocową, która rozpatruje daną sytuację i podejmuje decyzję o wszczęciu procedury lub odstępuje od dalszych działań.

Zadanie realizowane z uchybieniem – sposób rozpatrywania zgłoszeń jest niezgodny z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 31-107)

5. Inicjowanie i realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z art. 9d ust. 1-4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej... W myśl art. 9b ust. 8 do zadań grup należy m.in.: dokonanie oceny sytuacji domowej, realizacja procedury „Niebieskie Karty”, realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z § 7.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) – przekazanie wypełnionego formularza procedury do zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych. § 8 ust.1 cyt. wyżej Rozporządzenia stanowi, że formularz „Niebieska Karta

– A" jest przekazany grupie diagnostyczno-pomocowej niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania.

Zgodnie z § 20 cyt. wyżej cytowanego rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu, który powinien zawierać: dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury, skład grupy diagnostyczno-pomocowej, opis podjętych działań, przesłanki uzasadniające zakończenie oraz podpisy członków grupy.

Mieszkańcy Gminy, których dotyczy problem przemocy domowej mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Grup Diagnostyczno-Pomocowej kierują klientów do specjalistów oraz współpracują z innymi instytucjami na rzecz poprawy ich funkcjonowania.

Z wykazu „Niebieskich Kart” wynika, że w okresie objętym kontrolą – prowadzono 138 procedur.

Dokumenty dot. „Niebieskich Kart” przechowywane są w biurze u Przewodniczącej ZI, w zamykanej metalowej szafie.

Analizie poddano akta osobowe 5 rodzin – tj. poz. nr: 17, 50, 64, 65, 137 wykazu, w których prowadzona była procedura „NK”. Przy wyborze wzięto pod uwagę: skład rodziny, czas trwania procedury oraz zakończenie procedury. W teczkach klientów znajdowały się m.in.: wypełnione formularze „NK-A, C, D”, protokoły posiedzeń Grup Diagnostyczno-Pomocowych (dalej Grupa D-P), listy obecności, notatki urzędowe, karty prowadzonego monitoringu oraz protokoły z zakończenia procedury.

Po analizie dokumentacji prowadzonej przez Centrum w ramach procedury „NK” zespół kontrolny sformułował wnioski w następujących obszarach:

a) zachowania terminów określonych w rozporządzeniu:

- w każdym badanym przypadku zostały zachowane terminy określone w przepisach dot.: przekazania formularza „Niebieska Karta-A” Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grupie D-P. Na każdym analizowanym formularzu „NK – A” była data i potwierdzenie Przewodniczącego Zespołu o wpływie dokumentu;
- Przewodniczący powołuje członków Grupy D-P oraz przekazuje Grupie wszczętą procedurę,
- pierwsze posiedzenie Grupy D-P odbywało się w terminie kilku dni od powołania Grupy,
- w każdym przypadku, w którym wszczęcie procedury nastąpiło pod nieobecność osoby stosującej przemoc – osoba ta została o tym powiadomiona w wymaganym terminie.

b) ustalenie składu Grupy Diagnostyczno-Pomocowej:

- w analizowanych przypadkach – skład Grupy był adekwatny do sytuacji rodzin. Grupy – każdorazowo – składały się z pracownika socjalnego

oraz funkcjonariusza Policji. W niektórych przypadkach skład Grupy był rozszerzany np. o asystenta rodziny, pedagoga – zgodnie z sytuacją rodziny,

- protokoły posiedzenia Grupy D-P zawierały informacje o: składzie Grupy, danych rodziny, analizie sytuacji oraz planowanych działaniach,
- spotkania Grup odbywały się w miejscu zapewniającym możliwość przeprowadzenia rozmowy w odpowiednich warunkach.

c) zapewnienie uczestnictwa w procedurze osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc:

- zaproszenia/wezwania na Grupę D-P były wysyłane odpowiednio wcześniej, tak aby osoby mogły zgłosić się w wyznaczonym terminie lub były informowane telefonicznie;
- w okresie prowadzenia procedury – w każdym przypadku – Grupy spotykały się kilkakrotnie analizując sytuację osób.

d) diagnozowania sytuacji domowej oraz planu pomocy:

- formularze „NK-C i D” były wypełniane na posiedzeniach Grupy;
- w formularzu „NK-C” określano działania przedstawicieli instytucji uczestniczących w spotkaniach Grup oraz plany pomocy;
- współpracowano z różnymi instytucjami celem diagnozowania sytuacji rodzin,
- motywowano uczestników procedury do skorzystania ze wsparcia np. psychologa, terapeuty;
- pracownik socjalny i funkcjonariusz Policji prowadził monitoring środowiska, z których sporządzano notatki służbowe
- na 138 prowadzonych procedur – ZI skierował 10 osób do udziału w programach dla osób stosujących przemoc.

e) zachowania poufności danych

- procedury „Niebieskiej Karty” są prowadzone z zachowaniem poufności poprzez złożenie odpowiednich oświadczeń.

f) zamykanie procedury „Niebieska Karta”

- na 5 skontrolowanych procedur 5 zostało zakończonych;
- decyzja o zamknięciu procedury była podejmowana przez Grupę D-P;
- protokół w sprawie zakończenia procedury zawiera elementy wymagane rozporządzeniem.

Zadanie realizowane bez uchybień.

Sugestią zespołu kontrolnego jest zwiększenie ilości osób kierowanych do udziału w programach dla osób stosujących przemoc.

(akta kontroli str.254-617, 619)

6. Rozpatrywanie skarg na działania zespołu interdyscyplinarnego i grupę diagnostyczno-pomocową.

Zgodnie z art. 9a ust. 7h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, skargę na działalność zespołu interdyscyplinarnego lub członka zespołu interdyscyplinarnego może wnieść osoba objęta procedurą "Niebieskie Karty". Skargę rozpatruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, który powołał zespół. Skargę na członka grupy diagnostyczno-pomocowej powinien rozpatrzyć zespół interdyscyplinarny.

W myśl art. 9b ust. 16 ustawy, skargę na działalność grupy diagnostyczno-pomocowej lub członka grupy diagnostyczno-pomocowej może wnieść osoba objęta procedurą "Niebieskie Karty". Skargę rozpatruje zespół interdyscyplinarny. Skargi rozpatrywane są w trybie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją na działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu wpłynęła skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim. Do dnia kontroli nie złożono skarg na pracę grup diagnostyczno-pomocowych.

Brak uchybień w realizacji zadania.

(akta kontroli str. 225-253)

Wnioski:

1. Gmina Międzyrzecz realizowała zadania – wynikające z przyjętego przez Radę Miejską w Międzyrzeczu – Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
W trakcie kontroli przyjęto Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej zgodnie ze znowelizowanymi przepisami prawa.
2. Mieszkańcy Gminy Międzyrzecz – dotknięci przemocą – mają zapewnioną pomoc w ramach infrastruktury Centrum Usług Społecznych oraz w ramach współpracy samorządu z innymi instytucjami.
3. Do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w Gminie Międzyrzecz zaangażowano 5 osób. Wszyscy pracownicy podnosili kwalifikacje zawodowe w obszarze objętym kontrolą.
4. W Gminie Międzyrzecz funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.
5. Burmistrz Międzyrzecza zawarł porozumienia z uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. W trakcie kontroli zawarto brakujące porozumienia z dwoma podmiotami oraz zmieniono organizację pozarządową, którego reprezentanta powołano do składu Zespołu.
6. Wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych.
7. Zachowano właściwą ilość i częstotliwość organizacji posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
8. Z przyczyn niezależnych – nie wszyscy członkowie ZI odbyli obowiązkowe szkolenia, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
9. Nie dokumentowano nieobecności na posiedzeniach ZI w sposób umożliwiający ich weryfikację .
10. Centrum rozpatrywało zgłoszenia dot. podejrzenia wystąpienia przemocy domowej – w ramach pracy socjalnej – jest to sposób niezgodny z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
11. Mieszkańcy Gminy mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”.
12. Tryb zamykania procedury „Niebieska Karta” jest zgodny z przepisami prawa.

13. Skarga na działania Zespołu Interdyscyplinarnego została rozpatrzona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim. Nie wpływały skargi na działania grup diagnostyczno-pomocowych.

Wnioski zawarte w punktach 8, 9, 10 stanowią uchybienie.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialna jest Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Międzyrzeczu.

Sugestią zespołu kontrolnego jest zwiększenie ilości osób kierowanych do udziału w programach dla osób stosujących przemoc.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzonej kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu, pod pozycją nr 1/2025.

POUCZENIE

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Burmistrzowi Międzyrzecza, drugi pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Kasińska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Hanna Piekarska

Burmistrz Międzyrzecza:

BURMISTRZ

mgr inż. Remigiusz Lorenz

Gorzów Wielkopolski, 7 kwietnia 2025 r.

Międzyrzecz, 9 kwietnia 2025 r.